

Motion till riksdagen 2020/21:3561

av Cecilia Widegren (M)

Den svenska hästen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över långsiktiga villkor och möjligheter för att fortsätta att stimulera svensk hästavels utveckling för att stärka den svenska hästen genom att arbeta för en nationell häststrategi och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hästföretagandets villkor och förutsättningar för att fortsätta att stärka företagande på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk häst är unik på många sätt. För att fortsätta stärka hästen i Sverige krävs tydliga strategier för att stärka möjligheterna och de grundläggande förutsättningarna för fortsatt tillväxt.

Den svenska halvblodsaveln står inför generationsskifte på uppfödarsidan. Allt fler av de äldre och till bondenäringen knutna uppfödarna slutar med sin verksamhet. Orsakerna är givetvis åldersskäl men också sämre och sämre lönsamhet som svensk halvblodsuppfödning idag står inför. En annan anledning till att många traditionella och äldre uppfödare slutar är den snabba utvecklingen och internationaliseringen av aveln, vilken innebär att stora ekonomiska satsningar krävs i samband med betäckningar. Många uppfödare ser att de inte kommer att kunna få igen dessa satsningar.

Dagens uppfödarkår behöver breddas. Ur långsiktig avelssynpunkt är det helt avgörande för att svensk häst även i fortsättningen skall nå breda och stora framgångar.

Det finns en uppenbar risk annars att selektionen kommer att smalna av och enbart prestationskrav för att få fram högklassiga hästar för tävling på världsnivå blir vägledande. Detta med anledning av att import av hingstar och sperma från internationella topphingstar då kommer att öka. Hästarna kommer också tidigt att genomgå olika tester för att bedöma deras förutsättningar för tävlingsverksamhet på toppnivå. Det blir smalt

och vasst, men färre och färre uppfödare kommer att kunna matcha denna utveckling. Bredden riskerar att försvinna.

Den svenska ridhästen, idag kallad varmblodshäst för att passa bättre in i internationella sammanhang, är väldigt stark utomlands då den anses vara mycket sunt uppfödd med en hälsosam och utvecklande unghästtid. Det beror på att hästar i Sverige vistas ute mycket, och vi har stora marker för våra unghästar. Svensk mark är ju trots allt inte så exklusiv som i stora uppfödarländer såsom Tyskland och Holland, något som bidrar till ytterligare ojämlikhet mellan länder. Därtill har hästföretagare som sådana ojämlika villkor jämfört med konkurrentländer, till exempel vad gäller kostnader för arbete, djurvår, transporter, veterinärkostnader, foder, byggnation och investeringar.

I Sverige var vi tidiga med att kontrollera vår avel och har, till skillnad från exempelvis Irland, få ridhästar med okänd stam. Sverige har helt enkelt gott rykte och svenska uppfödare är duktiga på så många sätt. Det är ett kulturarv vi inte bör förlora.

Lönsamheten för den svenska halvblodsaveln är ytterst pressad och uppfödare har svårt att få kortsiktig lönsamhet, som inte minst krävs när man går till banken med sin många gånger långsiktiga kalkyl. Det tar som bekant många, många år från att ett sto betäcks till att fölet, senare hästen, röner framgångar och därmed kan betala igen investeringen. Ett stort antal uppfödare har avvecklat sin uppfödning, värdefulla avelsston har slaktats ut och betäckningssiffror har sjunkit under senare år. Det är därför mycket angeläget att utreda hur man kan ge någon form av återinvesteringar till svenska uppfödare, för att stärka den svenska hästen.

Därför behöver olika former utvecklas av till exempel uppfödarpremier, följerätt, utvecklad följepremie eller hästägarpremie. Detta är olika, tänkbara lösningar som behöver utredas i syfte att stärka den svenska hästen och skapa goda förutsättningar för fler och bredare svenska uppfödare. Ett av dessa exempel är följerätt som till exempel skulle kunna vara att varje gång en svensk varmblodshäst säljs går 5 procent till uppfödaren, och det skulle gälla hästar som är grundregistrerade i avelsregistreringen.

Uppfödare till svenskuppfödda galopphästar får redan idag uppfödarpremier, vilka utgör en procentsats (runt 20 procent, beroende på hur stor andel hela den svenskuppfödda populationen har tjänat av den totala priskakan) av de belopp som hästen springer in som två-, tre- och fyraåring samt som äldre häst när den tjänar priser på minst 50 000 kronor.

Hästen som livsstil, sport, naturbetesvårdare och källa till välbefinnande får en allt större plats i dagens samhälle. Med det följer också ett större ansvar att förnya lagar och regler som hästverksamheter följs utav. Det är därför på tiden att se över hästen och dess plats i samhället samt utarbeta en strategi för morgondagens verksamheter med anknytning till hästar.

Det är dags att stärka hästen och värna den svenska halvblodsaveln. Svensk halvblodsavel är en del av det svenska kulturarvet och bidrar till att många barn, ungdomar och äldre får en meningsfull och socialt utvecklande fritidssysselsättning. Därtill bidrar aveln till betydande intäkter, arbetstillfällen och ett öppet landskap.

Cecilia Widegren (M)